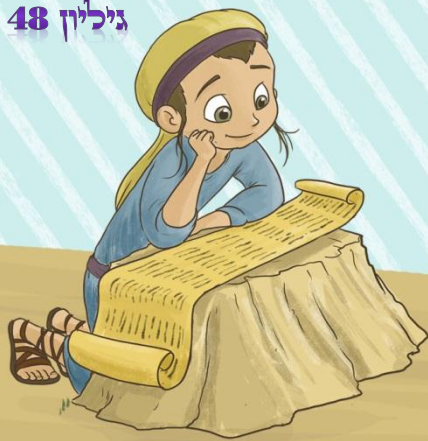

parashatshavua.com

המלמד

מתכוננים לפרשה

פרשת וזאת הברכה

וזאת הברכה (לג איכר)

פרשת וזאת הברכה היא הפרשה האחרונה בתורה שנכתבת ביום מותו של משה רבנו. המדרש (מדרש רבה יא,ג) מספר מדוע זכה דווקא משה לברך את עם ישראל ולא אדם, נח ואבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב. מתחיל המדרש: "רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה" מהו ואת עלית על כלנה, מדבר במשה, על שנתעלה יותר מן הכל. כיצד, אדם הראשון אומר למשה אני גדול ממך שנבראתי בצלמו של הקדוש ברוך הוא.... אומר לו משה, אני נתעליתי יותר ממך, אתה כבוד שנתן לך נטל ממך.... אבל אני זיו הפנים שנתן לי הקדוש ברוך הוא, עמי הוא, מניין, שנאמר .. לא כהתה עיני ולא נס לחה. דבר אחר, נח אומר למשה אני גדול ממך שנצלתי מדור המבול, אומר לו משה אני נתעליתי יותר ממך, אתה הצלת את עצמך ולא היה בך כח להציל את דורך, אבל אני הצלתי את עצמי והצלתי את דורי כשנתחייבו כליה בעגל.... למה הדבר דומה לשתי ספינות שהיו בים והיו בתוכן שני קברניטים, אחד הציל את עצמו ולא הציל את ספינתו, ואחד הציל את עצמו ואת ספינתו, למי מקלסין לא לאותו שהציל את עצמו ואת ספינתו, כך נח לא הציל אלא את עצמו, אבל משה הציל את עצמו ואת דורו, הוי ואת עלית על כלנה. דבר אחר, אברהם אומר למשה אני גדול ממך שהייתי זן לעוברים ושבים, אומר לו משה אני נתעליתי יותר ממך, אתה היית זן בני אדם ערלים, ואני הייתי זן בני אדם מהולים, ולא עוד אלא את היית זן בישוב, ואני הייתי זן במדבר. יצחק אומר למשה אני גדול ממך שפשטתי את צוארי על גבי המזבח וראיתי את פני השכינה, אומר לו משה אני נתעליתי יותר ממך, שאתה ראית פני השכינה וכהו עיניך.... אבל אני הייתי מדבר עם השכינה פנים בפנים ולא כהו עיני.... יעקב אומר למשה אני גדול ממך שנפגשתי עם המלאך ונצחתי אותו, אומר לו משה אתה נפגשתי עם המלאך בפירבורין שלך, ואני עולה אצלן בפירבורין שלכן והן מתיראין ממני.... אומר הקדוש ברוך הוא הואיל ונתעלה מן הכל הוא יברך את ישראל, וזאת הברכה

המלמד

מתכוננים לפרשה

2

parashatshavua.com

שואל המדרש (תנחומא ג) מדוע נכתב שמו של רבנו מברך את עם ישראל "לפני מותו"? וכי תעלה על דעתך שלאחר מותו ברוך את ישראל. ומהו לפני מותו. לפני מלאך המות. שבשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא, עליה ומות, היה מלאך המות סבור בדעתו ואומר: כבר נתן לי הקדוש ברוך הוא רשות על נפשו של משה, בא ועמד למעלה הימנו. אמר לו משה, כבר הבטיחני הקדוש ברוך הוא, שלא ימסרני בידך. אמר לו: הקדוש ברוך הוא שלחני אליך, שאתה מסתלק ביום הזה. אמר לו משה, לך מפאן, שאני מבקש לקלם להקדוש ברוך הוא, לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יי (תהלים קיח, יז). אמר לו: מפני מה אתה מתנא? יש לו מי שיקלסנו, השמים מספרים כבוד אל (שם יט, ב). אמר לו משה, אני משתק אותם ומקלם, שנאמר: האזינו השמים וגו' (דברים לב, א). בא אצלו פעם שנייה. מה עשה משה. הזכיר שם המפרש, וברח, שנאמר: כי שם ה' אקרא (דברים לב, ג). בא אצלו פעם שלישית. אמר משה, הואיל ומן השמים הוא בא, צריך אני לצדק עלי את הדין. מיד פתח ואמר, הצור תמים פעלו (שם פסוק ד). אמר רבי יצחק, היתה נפשו של משה מפרקסת לצאת ממנו, והיה מסיח עמו, אמר לה: נפשי, מה תאמרי, שבקש מלאך המות לשלט בך. אמרה לו: לא יעשה בי, הקדוש ברוך הוא הבטיחני שלא ימסרני בידו. אמר לה: ותאמרי שראית אותם בוכים ובכית עמהם. אמרה לו: כי חלצת נפשי ממות את עיני מן דמעה (תהלים קטז, ח). אמר לה: ותאמרי שבקשו לדחות אותך בגיהנם. אמרה לו: את רגלי מדחי (תהלים קטז, ח). אמר לה: ולהיכן את עתידה לילך. אמרה לו: אתהילך לפני ה' בארצות החיים. כששמע ממנה כך, אמר לה משה, שובי נפשי למנוחתי (תהלים קטז, ז).

1. משה רבנו פותח בשבח הקב"ה ורק אח"כ בשבח עם ישראל כדי שיהיו דבריו רצויים ותחול עליהם ברכה. משה רבנו מספר שהקב"ה הציע לתת את התורה לגויים והם סירבו. השלימו: " ויאמר ה' מסיני בא וזרח _____ (בני עשו) למו הופיע _____ (בני ישמעאל) ואתה מרבבת קדש (הקב"ה יצא לקראת ישראל כחתן לקראת כלה עם רבבות מלאכי קדש) ... " (לג, ב)
2. עם ישראל מקבל את התורה ירושה מדור לדור. השלימו: " _____ צוה לנו משה _____ (ירושלם) קהלת יעקב " (לג, ד)

המלמד

מתכוננים לפרשה

3

parashatshavua.com

3. משה רבנו מתחיל בברכות לשבטים פרט לשבט שמעון שברכתו רמוזה בברכה ליהודה. השלימו את שם השבט המתאים לברכה: (לג, ו'כד)

בנין בית המקדש היה בחלקו ולכן נסמך לאח שעבד שם וזכה שהשכינה תשרה בנחלתו _____

תחום נחלתו מרחיב והולך כלפי מזרח וכיוון שגר בסמוך לגבולות הארץ בניו נמשלו אריות שצריכים להיות גבורים כך שהרוגיהם במלחמות היו ניכרין, חותכים הראש עם הזרוע במכה אחת. היו הולכים לפני החלוצים בכבוש הארץ לפי שהיו גבורים _____

נחלתו משיביעה את רצון יושביה, ים כנרת נפלה בחלקו אין לך בכל השבטים שנתברך בבנים כמוהו, שהיו בנותיו נשואות לכהנים גדולים הנמשחים בשמן זית, שהיתה ארצו מושכת שמן כמעין שהיתה ארצו פתוחה לחמה וממתקת הפירות יש פירות שהלבנה מבשלתן, ואלו הן קשואין ודלועין ומבורכת מראשית בישול הפירות בנחלתו גבעות העושות פירות לעולם ואינן פוסקות מעוצר הגשמים בברכתו ניתן ליהושע כחו של שור ויופי של קרני ראם כדי להביס את אויביו בכיבוש הארץ בניו עמדו בניסיונות במדבר, קיימו מצוות ברית מילה גם במדבר, נלחמו על כל דבר קודש, מלמדים את דבר ה' לבני ישראל ועוסקים בעבודת הקורבנות. משה רבינו מברך את צאצאיו שינצחו במלחמה בתקופת החשמונאים _____

סמך אותו לאחיו הבכור, מפני ששניהם הודו על קלקול שבידם וניתנה ברכה לבניו שהקב"ה יצילם מאויביהם הצלח בישיבת אהליך לתורה לישב ולעבר שנים ולקבוע חודשים. התברך יחד עם אחיו בשפע מהים התיכון – יששכר בניו נמשלו לאריות, הירדן יוצא מנחלתו בבשן, נחלתו במקום נוסף במרכז הארץ _____

יחיה בעולם הזה ולא ימות לעולם הבא, שלא יזכר לו מעשה בלהה עשה שותפות עם אחיו, לחוף ימים ישכון ויוצא למסחר בספינות, ומשתכר ונותן לתוך פיו של יששכר, והם יושבים ועוסקים בתורה, לפיכך הקדים אותו ליששכר, שתורתו של יששכר על ידיו היתה ומשה ברך אותו להצלחה ביציאתו לסחורה _____

ברכה אחרונה לעם ישראל (לג כהכט)

1. משה רבנו חוזר לברך את כלל ישראל בהליכתם בדרך ה' בגיבוריה שנועלים את הארץ כברזל ונחושת: "בְּרִזָּל וּנְחָשֶׁת מִנְעֵלָךְ .." ברכות גיבוריה במלחמות וברכות שפע ...אֶרֶץ דָּגָן וְתִירוֹשׁ אֶף שָׁמִיר וְעֶרְפוֹ טָל" השלימו: " _____ יִשְׂרָאֵל _____ בְּה' " (לג,כט)

מותו של משה (לג כהכט)

- משה רבנו מסיים לברך את עם ישראל ועולה אל הר נבו כפי שציווהו הקב"ה . הקב"ה מראה למשה את ארץ ישראל שנשבע לאבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב , הארץ שמשה רבנו כל כך נכסף להיכנס אליה אך לא זכה כפי שלמדנו בפרשות קודמות.
1. אלו שבטים מוזכרים בפרשה , שהקב"ה הראה את נחלתם למשה רבנו?(לד ,א-ג)

"וַיָּמָת שֵׁם מֹשֶׁה עֶבֶד ה'..." שתי דעות בחכמים על מותו של משה רבנו . רש"י מביא בפרושו "אפשר משה מת וכתב וימת שם משה, אלא עד כאן כתב משה מכאן ואילך כתב יהושע (א) שמות הפסוקים האחרונים של התורה). רבי מאיר אומר אפשר ספר התורה (שמשה רבנו נותן לעם ישראל) חסר כלום ... אלא הקב"ה אומר, ומשה כותב בדמע"

ולמה זכה משה שהקדוש ברוך הוא נתעסק עמו, אלא בשעה שירד למצרים והגיע גאלתן של ישראל, כל ישראל היו עסוקים בכסף וזהב, ומשה היה מסבב את העיר ויגע שלשה ימים ושלשה לילות למצוא ארזו של יוסף, שלא היו יכולים ליצאת ממצרים חוץ מיוסף, למה, שכך נשבע להן בשבועה לפני מותו, שנאמר (בראשית נ, כה): וַיִּשָּׁבַע יוֹסֵף אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר וְגו', משנתיגע הרבה פגעה בו סגולה, וראתה משה שהוא עיף מן היגיעה, אמרה לו אדוני משה למה אתה עיף, אמר לה שלשה ימים ושלשה לילות סבבתי את העיר למצוא ארזו של יוסף ואין אני מוצא אותו, אמרה לו בא עמי ואראך היכן הוא, הוליקה אותו לנחל, אמרה לו במקום הזה עשו ארון של חמש מאות כפרים והשליכוהו בתוך הנחל החרטמים והאשפים, וכן אמרו לפרעה, רצונך שלא תצא אמה זו מכאן לעולם, העצמות של יוסף אם לא ימצאו אותן עד עולם אינם יכולים ליצאת, מיד עמד משה על שפת הנחל ואמר, יוסף יוסף אתה ידעת היאך נשבעת לישראל, (בראשית נ, כה): פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם, תֵּן כְּבוֹד לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵל

המלמד

מתכוננים לפרשה

5

parashatshavua.com

תַּעֲבֹב גְּאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, מַעֲשִׂים טוֹבִים יֵשׁ לָךְ, בִּקְשׁ רַחֲמִים לִפְנֵי בּוֹרְאֶךָ וְעֲלֶה מִן הַתְּהוֹמוֹת.
 מִיָּד הִתְחִיל אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף מִפְּעָפֶעַ וְעוֹלָה מִן הַתְּהוֹמוֹת בְּקָנָה אֶחָד, לָקַח אוֹתוֹ וְשָׂם אוֹתוֹ עַל
 פֶּתְלוֹ וְהָיָה סוּבֵל אוֹתוֹ, וְכָל יִשְׂרָאֵל אַחֲרָיו, וְיִשְׂרָאֵל הָיוּ סוּבְלִים אֶת הַכֶּסֶף וְאֶת הַזָּהָב שֶׁנִּטְלוּ
 מִמִּצְרַיִם, וּמֹשֶׁה סוּבֵל אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף. אָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מֹשֶׁה, אֶתָּה אוֹמֵר שְׂדָבָר
 קִטָּן עֲשִׂיתָ, חֲיִיד הַחֶסֶד הַזֶּה שֶׁעֲשִׂיתָ גָדוֹל הוּא, וְלֹא הַשְׁגַּחְתָּ לְכֶסֶף וְלַזָּהָב, אֲףִי אֲנִי אֶעֱשֶׂה עִמָּךְ
 הַחֶסֶד הַזֶּה וְאֶתְעַסֵּק עִמָּךְ

2. היכן הקב"ה קובר את משה רבנו? (לד, ו) _____
3. בן כמה היה משה רבנו כשנפטר? (לד, ז) _____
4. אנו לומדים שמשה רבנו, על אף גילו המופלג, גופו לא הזקין כמו אצל כל בני האדם.
 השלימו: "לא..לא" _____ לחה" (לד, ז)

כאשר נפטר אהרון נכתב "וַיָּבֹכּוּ אֶת אֶהֱרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל" ואילו בפטירת משה
 כתוב: "וַיָּבֹכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה" ואמורים חז"ל שרק הבנים בכו על משה כיוון שהוא
 לימד אותם תורה וידעו את מעלתו ואילו באהרון, מתוך שהיה רודף שלום ונותן שלום בין
 איש לרעהו ובין אשה לבעלה, נאמר כל בית ישראל (בכו עליו גם הבנים וגם הבנות)

5. כמה זמן נמשך האבל על משה רבנו? (לד, ח) _____
6. משה רבנו היה גדול הנביאים. כיצד מתארת התורה אותו? השלימו: "ולא
 _____ כְּמֹשֶׁה" ה' _____ פָּנִים" (לד, י)

התורה מסיימת בניסים שעשה משה שליח ה': "וְלֹכַל הָיָד הַחֲזָקָה" - שקבל את התורה
 בלוחות בידיו. "וְלֹכַל הַמִּזְרָא הַגָּדוֹל" - נסים וגבורות שבמדבר הגדול והנורא. "אֲשֶׁר עָשָׂה
 מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל" שנשא לבו לשבור הלוחות לעיניהם... והסכימה דעת הקב"ה
 לדעתו שנאמר אשר שברת (שמות לד, א.), יישר כחך ששברת.

חזק חזק ונתחזק!!!

ילדים יקרים,

יהי רצון שזכות הלימוד תעמוד לכם לאורך ימים ושנים ותזכו לגדול בקדושה ולהעמיד
 דורות של תלמידי חכמים אוהבי ה' שיקרבו את לב אחיהם לקב"ה
 ישר כוחכם!

המלמד

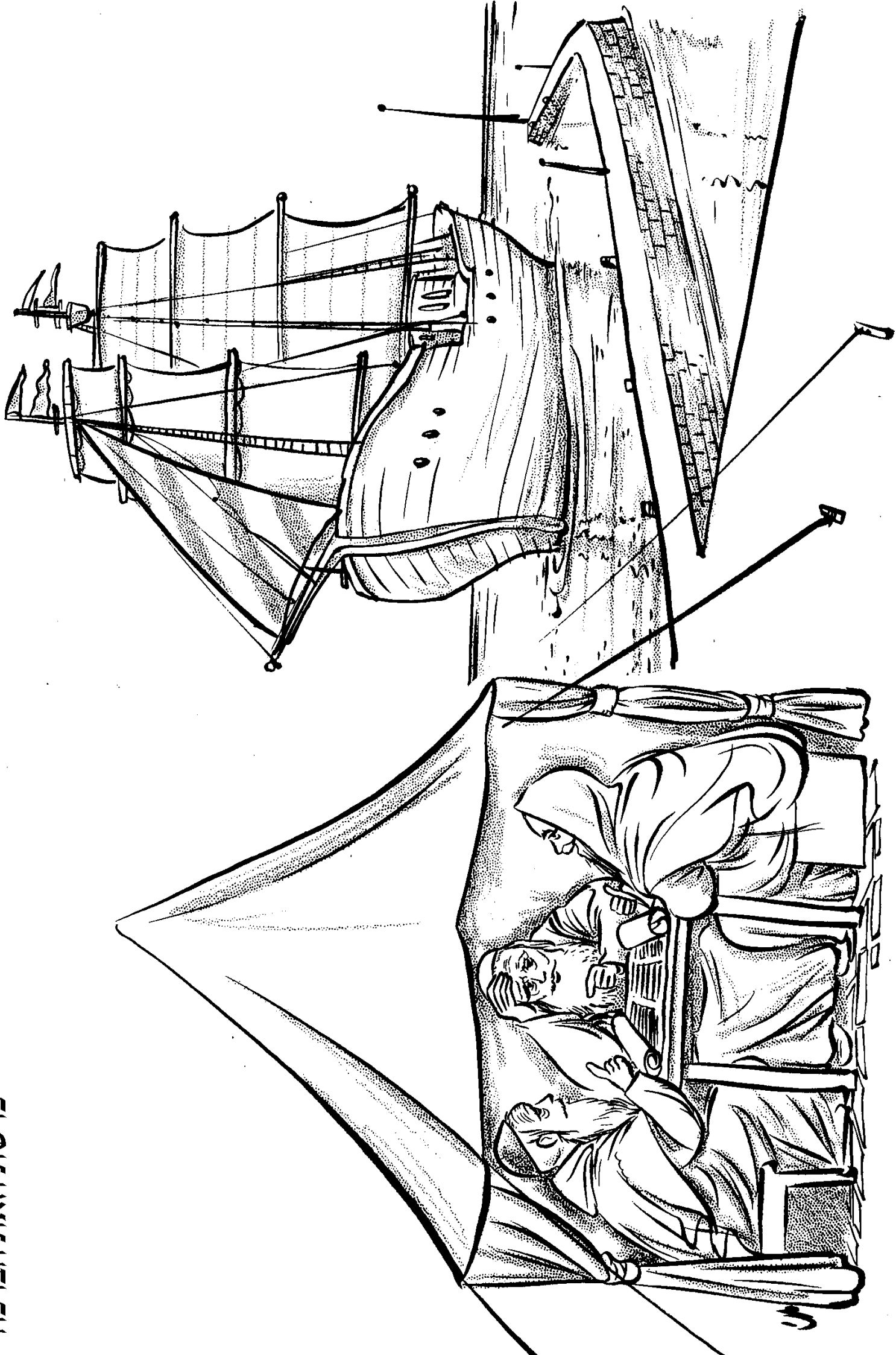
המלמד

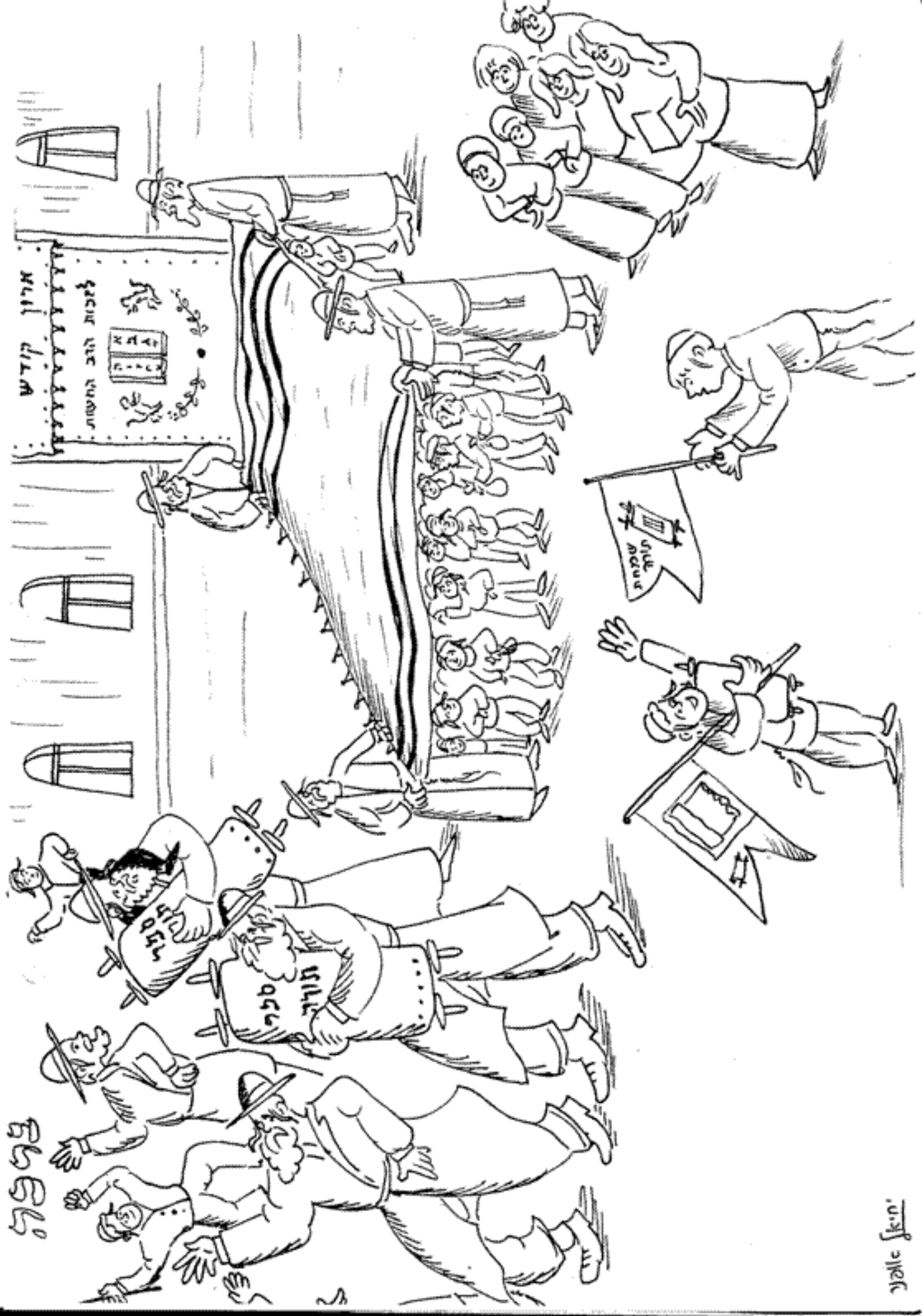
מתכוננים לפרשה

parashatshavua.com

הגיליון מוקדש להצלחת יונתן בן מרדכי

הנה אנוס